

ไม้ต้นใหญ่ ผลัดใบช่วงสั้น สูงถึง 40 เมตร เรือนยอดใหญ่แผ่กว้าง ลำต้นตรงแข็งแรง เส้นรอบวงยาวถึง 160 เซนติเมตร มีพูพอนใหญ่ สูงถึง 6 เมตร เปลือก สีเทาอ่อน เรียบถึงแตก มีน้ำยางสีน้ำตาลแดง เปลือกในสีเหลืองอ่อนหรือ สีชมพู กลิ่นหอมเหมือนผลไม้ ใบ ยาว 22-60 เซนติเมตร ออกดอกใกล้ปลายกิ่ง มักออกเป็นวงรอบข้อ ข้อละ 4 ใบ ใบ ย่อย 3-6 คู่ รูปไข่กว้างถึงใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 5-20 เซนติเมตร ปลายแหลมสั้นหรือเรียวแหลม โคนกลมหรือรูปหัวใจตื้น เบี้ยวเล็กน้อย ขอบจักซี่ฟันเล็กหรือเรียบ ใบแก่คล้ายหนังบาง สีเขียวเข้ม เกลี้ยง หรือมีขนเฉพาะบนเส้นกลางใบด้านบน ขนสั้นด้านล่าง ใบแห้งสีเขียวอมเทา เส้นกลางใบบนด้านล่าง ด้านล่างเห็นชัด เส้นใบ 17-25 คู่ โค้งบนด้านบน เส้นใบและเส้นใบย่อยสานกันเป็นร่างแหแน่นด้านล่าง ทำให้มีหลุมคล้ายขนแมวฟิเลโนซัต ก้านใบย่อยสั้นมากประมาณ 5 มิลลิเมตร ก้านข้อใบใหญ่ แข็ง แบนและบวมที่โคน ไม่มีหูใบ กิ่งใหญ่ (เส้นผ่านศูนย์กลาง 2-3 เซนติเมตร) มีรอยแผลเป็นใหญ่ที่ใบร่วงไปตายอด 3-5 เซนติเมตร มีขน ดอก สีเขียวอ่อน หรือครีม เป็นช่อแคบที่ซอกใบบนหรือเป็นกลุ่ม ใกล้ปลายกิ่ง ดอกเพศผู้ขนาด 0.8 เซนติเมตร เป็นช่อแตกแขนงมีหลายดอก ยาวถึง 16 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง ยาว 4 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ 6 อันแยกกัน ล้อมรอบจานฐานดอก ขนแน่น ไม่มีเกสรเพศเมียเป็นหมัน ดอกเพศเมีย เป็นช่อแข็ง ไม่แตกแขนง ยาวถึง 9 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 4 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ 6 อันติดที่จานฐานดอก ขนแน่น รังไข่มีขน ผลใหญ่ กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 6.5-8 เซนติเมตร สีน้ำตาลครีม รูปไข่หรือรี ปลายกลม ทั้งสองด้านหรือแบน บวมเล็กน้อยที่ปลาย ก้านเกสรเพศเมีย 5 อัน ค่อนข้างกลมหรือเป็นสามเหลี่ยมเมื่อตัด ขวาง เปลือกหนา ขนแน่นเมื่ออ่อน แล้วเริ่มหลุดไปหรือเกลี้ยงเมื่อแก่ กลีบเลี้ยง 4 เซนติเมตร รูปคล้ายจานรองถ้วย ผ่นังผลชั้นใน แข็งคล้ายหิน เป็น 3 มุม ภายในมี 1-2(3) เมล็ด พบน้อยในป่าดิบ สูงถึง 200 เมตร มักขึ้น ใกล้น้ำ พบเฉพาะที่ จังหวัดสงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชยอน พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปท. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/adaduitokla/36641213171>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ใหญ่ สูงถึง 36 เมตร ลำต้นกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 130 เซนติเมตร แก่มีพูพอน เปลือก สีน้ำตาลเข้มถึงสีเทา อมเขียวอ่อน เรียบถึงแตกเล็กน้อย เปลือกในสีส้มอมเขียวจุดครีมน้ำตาลแดง ใบ รูปใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 2.5-4 เซนติเมตร ยาว 8-12 เซนติเมตร ปลายหู่หรือเรียวแหลมสั้น โคนกลมหรือรูปลิ้น ใบอ่อนสีน้ำตาลแดง ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบางค่อนข้างแข็ง สีเขียวเป็นมัน ด้านบนเกลี้ยง เส้นใบ 8-12 คู่ข้าง เป็นมุม 45 องศา เป็นวงและเชื่อมกันใกล้ขอบ เส้นใบย่อยจากมาก ก้านใบยาว 0.5 เซนติเมตร เป็นร่องด้านบน มีขนสั้น กิ่งสีน้ำตาลเข้ม มีช่องอากาศสีอ่อนกระจาย ขนเกลี้ยง ดอก ขนาด 1 เซนติเมตร สีขาวอมเขียวอ่อนถึงเหลืองอ่อน สมบูรณ์เพศ เป็นกลุ่ม มีหลายดอกอยู่บนกิ่งโล้นได้ตาใบ ก้านช่อดอก ยาว 0.5 เซนติเมตร มีขนละเอียด ก้านดอกยาว 1.2 เซนติเมตร เล็กเรียวขนสั้น มีใบประดับเล็ก 1 ใบ ที่โคนและอีกใบที่ปลาย กลีบเลี้ยง 3 กลีบ ยาว 3 มิลลิเมตร เชื่อมติดกันที่โคนเป็นถ้วย 3 พู กลมไม่ซ้อนกัน มีขนด้านบนนอก เกลี้ยงด้านใน กลีบดอกยาวไม่เท่ากัน 6 กลีบ ไม่ซ้อนกัน 3 กลีบ กลีบนอกรูปไข่ กลม กว้าง 3.5 มิลลิเมตร ยาว 3.5 มิลลิเมตร ปลายหู่หรือแหลมแกว่งออกค่อนข้างหนา มีขนสีน้ำตาลแดงด้านบนนอก เกลี้ยงด้านใน 3 กลีบในกว้างยาว ประมาณ 3 มิลลิเมตร ค่อยๆ แคบไปยังโคน แต่ไม่เป็นก้านโคนเข้าใน และด้านบนเชื่อมติดกัน เป็นโดมครอบเกสรเพศผู้และเพศเมีย เกสรเพศผู้ 20-25 อัน เรียง 3 แถว ก้านช่อดอกยาวน้อยกว่าอับเรณู และไม่ซ้อนอับเรณู เกสรเพศเมีย มีประมาณ 3 อัน มีขนแข็งเป็นวงล้อมรอบ ยอดเกสรเพศเมียกลมหรือเป็น 2 พู ไม่มีก้านเกสรเพศเมีย ผลกลมหรือไข่ กว้าง 3-4 เซนติเมตร ยาว 4-7 เซนติเมตร ออกเป็นคู่หรือออกเดี่ยว ไม่มีก้านผล ช่อผลใหญ่ยาวถึง 17 เซนติเมตร สี น้ำตาลอมครีมอ่อน ผงผลชั้นในแข็งคล้ายหินประมาณ 6 อัน เมล็ดเรียง 2 แถว กว้างประมาณ 1.8 เซนติเมตร ยาวประมาณ 2.6 เซนติเมตร พบน้อยในป่าดิบที่ต่ำบนหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การค้นคว้า, ไข่มอง พันดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 15 เมตร ไม้ผลัดใบ เปลือก สีเทาถึงน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกสะเก็ด ใบ กว้าง 5-16 เซนติเมตร ยาว 12-32 เซนติเมตร ออกตรงข้าม ใบในแต่ละคู่ไม่เท่ากัน รูปไข่กลับถึงใบหอกกลับ ปลายหูดึงแหลมสั้น สอบแคบไปยังโคน เนื้อใบคล้ายกระดาษหนังถึงหนังบาง เกือบหรือมีขนเส้นไหมบนเส้นใบด้านบน มีขนเส้นไหม โดยเฉพาะบนเส้นใบด้านล่างหรือค้อยๆ เกือบ เส้นใบ 12-16 คู่ ชัด เส้นใบย่อยแบบชั้นบันได ก้านใบยาว 1.2-3 เซนติเมตร มีขน หูใบยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร รูปไข่หรือใบหอก ขอบตามส่วนล่างเชื่อมกัน ส่วนบนแยกออกทั้งรอยแผลคล้ายปลอกไว้ที่โคน ดอก สีขาวหรือครีม สมบูรณ์เพศ หรือดอกเพศเมียออกเป็นช่อกระจุกแตกแขนง เป็นง่าม มีหลายดอก ที่ปลายกิ่งข้าง (บางที่มียอดอ่อนอยู่ด้านบนคล้ายกับออกตามง่ามใบ) มีน้อยกว่า 10 ดอก ในช่อดอกเพศเมีย แต่มีได้ถึง 40 ดอก ในช่อดอกสมบูรณ์เพศ (บานครั้งละ 1-4 ดอก) ก้านช่อดอกยาว 0.5-1.2 เซนติเมตร ขนละเอียด ไม่มีก้านดอกหรือก้านสั้น ยาวได้ถึง 1.5 มิลลิเมตร หลอดกลีบเลี้ยง ยาว 3.5-5 มิลลิเมตร ปลายเป็นแฉก รูปสามเหลี่ยม 5 แฉก ยาว 0.5-1(2) มิลลิเมตร กลีบดอกคล้ายดอกเข็ม หลอด ดอกยาว 8-12 มิลลิเมตร ปลายมี 5 แฉก รูปไข่ถึงขอบขนาน ยาว 4-6 มิลลิเมตร (ยาวน้อยกว่า 1/2 ของหลอดกลีบ) ปิดเวียนในตาดอก กางออกเมื่อดอกบาน ด้านนอกมีขนเส้นไหมแน่น (รวมหลอดกลีบด้วย) อับเรณูแคบ 5 อัน ยาว 6-8 มิลลิเมตร ก้านชูอับเรณูสั้น ยาวน้อยกว่า 1 มิลลิเมตร ติดที่ส่วนบนของหลอด ไม้โผล่พ้นหลอด ก้านชูเกสรเพศเมียยาว 6-8 มิลลิเมตร ยอดเกสรเพศเมียรูปลูกข่าง ยาวเกือบเท่าก้านเกสรเพศเมีย ไม้โผล่พ้นหลอด ผล ขนาด 2.5-4 เซนติเมตร ก้านผลยาวได้ถึง 1 เซนติเมตร ทรงกลมหรือรูปไข่กว้าง มีหลอดกลีบเลี้ยงติดทนสูงประมาณ 6 มิลลิเมตร ค่อนข้างมีสันมีขนขาวเส้นไหมเมื่ออ่อน แล้วค่อนข้างเกลี้ยง เปลือกหนา มี 2 ช่อง ไม่แตก เนื้อแน่น เมล็ดแบน รูปไตจำนวนมาก ขนาดประมาณ 5 มิลลิเมตร พบในที่ค่อนข้างโล่ง ในป่าดิบต่ำและป่ารุ่น สูง 100-500 เมตร จังหวัดสงขลา นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไซมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พันธุ์พืชและสิ่งแวดล้อม จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=3098>

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ผลัดใบหรือไม้กึ่งผลัดใบ สูงถึง 25 เมตร เรือนยอด รูปขอบขนานแน่นทึบ ลำต้นใหญ่กลมโคนแผ่ออก เปลือก สีเทาอมชมพู ถึงสีน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกเป็นแผ่นตามแนวตั้ง เปลือกในสีครีมถึงแดง *Bhesa indica* (Bedd.) Ding Hou ใบ ออกเวียนสลับ รูปรีถึงขอบขนานหรือพบบ้างรูปใบหอก กว้าง 4-15 เซนติเมตร ยาว 11-40 เซนติเมตร ปลายแหลมถึงแหลมสั้นโคนห้หรือกลม ขอบเรียบ ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง เกลี้ยง เส้นใบ 14-20 คู่ เล็กเรียวยาว ค่อนข้างตรง ฐานด้านล่าง เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันไดชิดกันมากและขนานกัน จาง โดยเฉพาะด้านล่าง ก้านใบยาว 4-8 เซนติเมตร บวมและโค้งที่ปลายทั้งสองด้าน กิ่งใหญ่ (เส้นผ่านศูนย์กลาง 5-10 มิลลิเมตร ตรงใกล้ปลาย) แตกเป็นแผ่นหยาบ มีรอยของแผลเป็นของหูใบชัด ตาใบรูปโคนแคบหุ้มด้วยหูใบ รูปใบหอก ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร ดอก ขนาด 0.5 เซนติเมตร สีครีมถึงสีออกเขียวอ่อนมีกลิ่นเหม็นนิดๆ สมบูรณ์เพศ สมมาตร ออกเป็นช่อเชิงลด แตกแขนงยาวถึง 25 เซนติเมตร ตามซอกใบบนๆ หรือออกเป็นกลุ่ม ใกล้ปลายกิ่ง (มักมีตาใบอยู่ตรงกลาง) ดอกจำนวนมาก ก้านดอกยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร ขนนุ่ม กลีบเลี้ยง มีพู่แหลม 5 พู่ ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบดอก 5 กลีบ แยกกัน ยาว 2-2.5 มิลลิเมตร ปลายห้ บิดในตาดอก เกสรเพศผู้ 5 อัน ยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ก้านชูอับเรณูเล็กเรียวยาว อับเรณูรูปสามเหลี่ยม ติดอยู่ระหว่างพูของจานฐานดอก นุ่ม สีชมพูถึงสีแดงเข้ม 5 พู่ รังไข่ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร มี 2 ช่อง มีกระจุกขนคล้ายไหมที่ปลาย ก้านเกสรเพศเมีย 2 อัน แยกกัน ผล ยาว 2.5-5 เซนติเมตร สีเขียวอมเหลือง เมื่อแก่สีน้ำตาล แยกกลีบเป็น 2 พู่ ไม่เท่ากันโคนห้หรือกลม พูหนึ่งมีกลีบหนาคคล้ายหนังแก่แตก เมล็ดกว้าง 1.5 เซนติเมตร ยาว 2.5 เซนติเมตร แต่ละพูมี 1(2) เมล็ด รูปรีมีเนื้อบางสีขาวหุ้มที่โคนขึ้นมา พบทั่วไปในป่าดิบเดิมและป่ารุ่นที่ต่ำ และตามป่าดิบเขา สูง 800-2,100 เมตร ในภาคอื่น ชนิดนี้แตกต่างจาก *B.indica* ในอินเดียตอนใต้ ที่มีใบหนากว่า เส้นร่างแหใบชัด ช่อดอกใหญ่ จานฐานดอกไม่เป็นพู อับเรณูเปิดเข้าไปในรังไข่เกลี้ยง หรือมีขนที่ปลาย เนื้อหุ้ม 1/3-1/2 ของเมล็ด

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ ดินดา สิทธิสุนทร ก่อนานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ภาพลำต้น/ใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : http://www.biotik.org/india/species/b/bhesindi/bhesindi_15_en.html

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

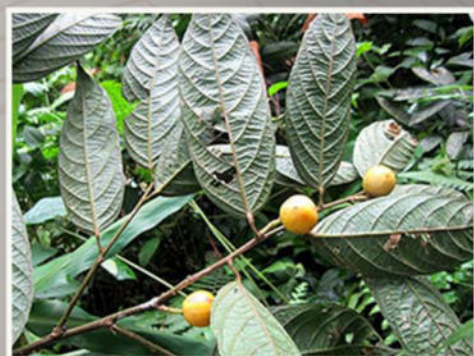

เหมือดเกลี้ยง

Aporosa stellifera Hook.f.

PHYLLANTHACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 24 เมตร เปลือก สีครีมถึงสีน้ำตาลเข้ม เกลี้ยงหรือแตกเป็นร่อง หรือแตกเป็นแผ่นเล็ก เปลือกใน สีเหลืองอ่อนถึงสีแดงเข้ม ใบกว้าง 3.5-13 เซนติเมตร ยาว 11-35 เซนติเมตร รูปไข่แคบถึงรูปขอบขนานแกมรูปรี ปลายแหลมสั้น โคนกลมหรือรูปลิ้น ขอบไม้จักซี่ฟัน ด้านบนเป็นมัน เกลี้ยงแม้เมื่อยังอ่อน ไม่มีต่อมที่โคนใบ บางที่มีต่อมรูปจานตามขอบใบ เส้นใบข้างมี 8-14 คู่ ฐานเล็กน้อยทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 1-3 เซนติเมตร ป่องชัดที่ปลายทั้งสองด้าน หูใบร่วงเร็ว ดอกเพศผู้สีเหลืองอ่อน ขนาด 0.3-1 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อยาว 0.7-4.4 เซนติเมตร มี 7-10 ดอก อยู่เป็นกลุ่มแน่นบนแกนกลาง ดอก ยกเว้นตรงโคนแกนขึ้นมา 1-3 มิลลิเมตร มี 1-10 ช่อ อยู่ด้วยกันตามซอกใบหรือตามกิ่งแก่ ก้านดอกยาวมากกว่า 0.2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงมี 3-4 กลีบ ยาว 0.4-0.8 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้มี 2 อัน ยาวเท่ากับกลีบเลี้ยง บางที่มีรังไข่เป็นหมัน ดอกเพศเมียขนาด 3-4.5 มิลลิเมตร สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อยาว 0.4-0.7 เซนติเมตร มีถึง 7 ดอก มักออกช่อ 2-6 ช่อ อยู่ด้วยกันตามซอกใบหรือตามกิ่งแก่ กลีบเลี้ยง 5-6 กลีบ ยาว 0.7-1.2 มิลลิเมตร โค้งไปด้านหลัง รังไข่มี 3(4) ช่อง เกลี้ยง ผล กว้าง 1.1-1.8 เซนติเมตร ยาว 1.4-2.1 เซนติเมตร สีเขียวอ่อนหรือสีเหลือง รูปไข่ถึงรูปรี ปลายไม่มีจะงอยและโคนแคบ เกลี้ยง เปลือกหนา ไม่แตก หรือในที่สุดจะแตกไปยังปลาย ภายในมีเนื้อ แต่ละส่วนด้านในและแกนกลางเกลี้ยง เมล็ดขนาด 7-10 มิลลิเมตร พบในป่าดิบที่ไม่ถูกรบกวนสูงได้ถึง 1,000 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์เนนอร์, โชนอน ไม้ป่าภาคใต้ ฉบับ 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : <https://www.flickr.com/photos/adaduitokla/13290156363/in/photostream/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เหมือดแข็ง

Aporosa nervosa Hook.f.

PHYLLANTHACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 16 เมตร เมื่ออ่อนมีลำต้นหลักลำต้นเดียว เปลือกสีน้ำตาลอมส้มอ่อนถึงสีน้ำตาลเข้ม เรียบ หรือแตกเป็นแผ่น เปลือกในสีส้มอมชมพูมีขี้ดสีเข้ม ใบ กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร รูปรีหรือรูปขอบขนาน ปลายแหลมสั้น โคนห่อถึงแหลม ขอบเป็นคลื่นหรือมีซี่ฟันกลมตื้น ยอดอ่อนมีขนละเอียด ใบแก่ เนื้อหนา ค่อนข้างมัน ด้านบนเกลี้ยงหรือมีขนเล็กน้อยไปยังโคนก้านใบ ด้านล่างมีขนหยาบกระจาย ไม่มีต่อมที่โคนใบ หรือใบด้านล่าง แต่มีต่อมใหญ่ตามขอบใบเป็นระยะ 6-9 คู่ โค้งด้านบนจางลงโดย เฉพาะด้านล่าง ก้านใบยาว 1-2.5 เซนติเมตร มีขน ป้องชัดที่ปลายและโคน มีขนอ่อน หูใบรูปไข่ ยาว 7-10 มิลลิเมตร ร่วงเร็ว เกสรเพศผู้สีเหลืองอ่อน ขนาด 2-3 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อยาว 1.4-5.7 เซนติเมตร มี 1-3 ช่อ ตามซอกใบ ไม่มีดอกที่โคนช่อดอก นอกนั้นออกเป็นกลุ่มต่างๆ มี 6-10 ดอก ตามซอกใบประดับที่มีขนาดประมาณ 1.5 มิลลิเมตร จะค่อยๆอยู่ชิดติดกันไปยังปลาย ก้านดอกเล็กมาก กลีบเลี้ยง 4 กลีบ ยาว 1.2-1.5 มิลลิเมตร เป็นสัน เกสรเพศผู้มี 3-4 อัน ยาว 2-3 มิลลิเมตร โผล่พ้นกลีบเลี้ยง เห็นชัด ไม่มีรังไข่เป็นหมัน เกสรเพศเมียขนาด 2-3 มิลลิเมตร มีสีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อยาว 0.5-0.9 เซนติเมตร มีถึง 9 ดอก ออกเป็นช่อ 1-2 ช่อ อยู่ด้วยกัน ก้านดอกยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ยาว 0.8-1.2 มิลลิเมตร แผ่กว้าง รังไข่ 2-3 ช่อ มีขนละเอียด เกสรเพศเมียยาว 0.8-1.2 มิลลิเมตร ปลายจักเป็นง่ามลึก ผล ขนาด 1-2.2 เซนติเมตร รูปรีหรือเกือบกลม ปลายไม่มีจะงอย โคนไม่แคบ มีขนกระจาย แก่แตกไม่เป็นระเบียบ แต่ละส่วนและแกนกลางผล เกลี้ยง เมล็ดขนาด 7-9 มิลลิเมตร มีเนื้อสีเหลืองสด พบกระจายในป่าดิบ สูงได้ถึง 900 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : ฌรณิรินทร์ดิ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นเล็กหรือขนาดกลาง สูงได้ถึง 25 เมตร เปลือก สีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลอมเทาเข้ม เรียบหรือขรุขระ มีสันจางๆ รูปตัวยู มีช่องอากาศเล็กๆ จำนวนมาก เปลือกในสีเหลืองอมครีมถึงน้ำตาลอมส้มอ่อน มีจุด ใบ กว้าง 3-9 เซนติเมตร ยาว 10-22 เซนติเมตร มักเล็กกว่านี้ในป่าที่สูง ส่วนมากรูปรีแคบ ปลายเรียวแหลม โคนแหลม พบน้อยกลม ขอบจักซี่ฟันชัด มีต่อมตามขอบ ยอดอ่อนมีขนสีน้ำตาลอมส้ม แน่น ใบแก่เนื้อคล้ายกระดาษหรือหนังบาง เกลี้ยงด้านบน ส่วนมากมีขนสีออกน้ำตาลอย่างน้อยบนเส้นใบด้านล่าง พบน้อยเกลี้ยง ใบแห้งสีเขียวอ่อนหรือออกเหลือง เส้นกลางใบเป็นแฉ่งด้านบน เส้นใบ 9-15 คู่ ค่อนข้างตรงและขนานกัน โค้งและค่อยๆ จางใกล้ขอบใบ ไม่เป็นวง แบนหรือร่องด้านบนนูนชัดด้านล่าง เส้นใบย่อยเป็นร่างแหและเอียงแบนด้านบน ก้านใบยาว 0.5-1.3(1.8) เซนติเมตร เป็นร่องด้านบน มีขน พบน้อยเกลี้ยง กิ่งอ่อนและตายอดมีขนสีสนิมแน่น แล้วเกลี้ยง ดอก สีขาว บางที่มีจุดสีเหลืองในแต่ละพู กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อกระจุกแน่น แตกแขนงยาว 3-15 เซนติเมตร ที่ง่ามใบ หรือมีหลายช่อใกล้ปลายกิ่ง มีขนสีน้ำตาลละเอียด ไม่มีก้านดอก ใบประดับยาว 2-5 มิลลิเมตร ติดทนปิดรังไข่มีด กลีบเลี้ยงขนาด + - 2 มิลลิเมตร มีขนด้านบนนอก กลีบดอกยาว 3-5 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้มี 30-70 อัน ยาวเท่ากลีบดอก รังไข่ขนาด + - 1 มิลลิเมตร เกลี้ยง ก้านเกสรเพศเมียยาว 3-5 มิลลิเมตร เกลี้ยง ผล กว้าง + - 0.5 เซนติเมตร ยาว + - 0.7 เซนติเมตร สีน้ำเงิน เมื่อแก่ทรงกลมหรือทรงขวดแก้วก้นกลม คอแคบ มีกลีบเลี้ยงใหญ่คล้ายจะงอย ที่ปลายเป็นร่องตื้น เมื่อแห้งค่อนข้างเป็นสัน เนื้อบางหรือเป็นหนัง เมล็ด โค้ง 1 เมล็ด พบทั่วไปในภาคใต้ ทั้งในป่าดิบที่ต่ำและสูง

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ภาพใบ/ผล : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Symplocos+cochinchinensis>
ภาพดอก : http://www.biotik.org/india/species/s/sympcola/sympcola_10_en.html

เหมือดใบขน

Aporosa subcaudata Merr.

PHYLLANTHACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 30 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางโตได้ถึง 25(30) เซนติเมตร เปลือกเรียบ หรือแตกเป็นแผ่นเล็กน้อย สีน้ำตาลหรือสีเขียวเข้มถึงเทาอ่อน เปลือกด้านในสีน้ำตาลอ่อนถึงค่อนข้างแดง เนื้อไม้สีน้ำตาลถึงค่อนข้างแดง หรือสีขาวถึงเหลืองส้ม กิ่งอ่อนมีขนสั้นหนานุ่ม ใบเลี้ยงรูปไข่แคบ มีขนคล้ายไหมประปรายเมื่อยังอ่อน ก้านใบ คล้ายทรงกระบอก เป็นร่องตื้นที่แกนของก้าน มีขนหยาบแข็งแน่น หรือเกือบเกลี้ยง โคนก้านใบ ป่องเล็กน้อย ใบรูปรีแคบหรือไข่กลับแคบ กว้าง 2-7.5 เซนติเมตร ยาว 7-26 เซนติเมตร ฐานใบมนถึงรูปลิ้น ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ปลายใบเป็นติ่งแหลมหรือมีส่วนยื่นคล้ายหาง ใบค่อนข้างบาง เรียบ มน ไม่เปราะ เมื่อแห้งสีเขียวอมเทาถึงเกือบดำด้านบน น้ำตาลอ่อนด้านล่าง เส้นกลางใบและเส้นแขนงใบมีขนสั้น หนานุ่ม ด้านบน เกือบเกลี้ยงหรือมีขนประปรายด้านล่าง เส้นกลางใบเรียบถึงเป็นปุ่มเล็กน้อยด้านบน และขนขัดด้านล่าง เส้นแขนงใบ 8-15 คู่ เส้นแขนงใบย่อยเรียงเป็นรูปคล้ายขั้นบันได ช่อดอกออกตามง่ามใบหรือตาม ใต้ใบ เกสรเพศผู้อยู่เป็นกลุ่ม 1-7 อัน มีขนสั้นคล้ายเส้นไหม ก้านดอกยาว 2-4 มิลลิเมตร ใบประดับกว้าง เป็นรูปคล้ายสามเหลี่ยม มีขนแน่นด้านบนนอก เกี้ยงด้านใน ก้านดอกเล็กมาก ดอกเพศผู้มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ รูปไข่แคบ ดอกเพศเมียมีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ รูปไข่ มีขนด้านบนนอก ด้านในมีขนเฉพาะที่ฐาน ผลทรงรี บางครั้งกลม กว้าง 4-6(10) มิลลิเมตร ยาว 8-12 มิลลิเมตร ไม่มีลาย ไม่มีจะงอย มีขนคล้ายไหมประปราย ผนังหนา 0.5-1 มิลลิเมตร มีเนื้อบาง มี 1(2) เมล็ด เป็นรูปครึ่งทรงกระบอกหรือคล้ายรูปไข่ ขนาดกว้าง 4-5 มิลลิเมตร ยาว 6-8 มิลลิเมตร หนา 2-4 มิลลิเมตร พบได้ทั้งในป่าดั้งเดิมและป่ารุ่น พืชราบหรือเป็นลุ่มเป็นดอนเล็กน้อย สันเขา เนินเขา หุบเขา ยอดเขา ที่ลาดชันและยอดเขา และใกล้ริมฝั่งแม่น้ำ ความสูง 10-1,200 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ http://www.asianplant.net/Phyllanthaceae/Aporosa_subcaudata.htm

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เหมือดระนาบ

Symplocos fasciculata Zoll.

SYMPLOCACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้นเล็กเรียว สูงได้ถึง 15 เมตร กิ่งคดไปมา เปลือกสีเทาเรียบ ใบ กว้าง 2-4 เซนติเมตร ยาว 5-12 เซนติเมตร อยู่ในระนาบเดียวกัน (บางทีออกสลับบนกิ่งหลัก) มักห้อยลง รูปรีหรือใบหอก ปลายเรียวแหลม โคนแหลมถึงกลม ขอบเป็นแฉ่งถึงค่อนข้างเรียบ มีต่อมห่าง ๆ ตามขอบ ใบแก่เนื้อบาง เกือบด้านบน มีขนละเอียด กระจายโดยเฉพาะบนเส้นใบ หรือค่อน ๆ เกือบด้านล่าง เส้นกลางใบเป็นแฉ่งด้านบน เส้นใบ 5-8 คู่ จางทั้ง 2 ด้าน เส้นใบย่อยเป็นร่างแหหยาบ ก้านใบยาว 3-7 มิลลิเมตร สั้น มีขน กิ่งอ่อนมีขนกระจาย แล้วเกลี้ยง ตามยอดอ่อน ดอก สีขาว กลิ่นเปรี้ยว ออกเป็นช่อกระจุกแน่น แตกแขนงบ้าง ยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร มักมีหลายช่อเป็นกลุ่ม ที่ง่ามใบมีขน ก้านดอกยาว 1-5 มิลลิเมตร ใบประดับยาวได้ถึง 1 มิลลิเมตร พูกสับเลียง มีขนาดไม่น้อยกว่า 1 มิลลิเมตร หรือบางทีใหญ่กว่า คล้ายกลีบเลี้ยง มีขนหรือเกลี้ยง กลีบดอกยาว 2.5-5 มิลลิเมตร เกือบหรือมีขนเล็กสั้นใกล้โคน ผล กว้าง 0.5 เซนติเมตร ยาว 0.8 เซนติเมตร ทรงขวดแก้ว ก้นกลม โค้ง สุกสีขาวแล้วเป็นสีน้ำเงิน เนื้อบาง ผนังผลชั้นในแข็ง ย่น มีร่องตื้น 10 ร่อง หรืออาจมากกว่า เมล็ดหยาบเป็นพู 1 เมล็ด พบกระจายในป่าดิบเดิมและป่ารุ่น ทั้งที่ต่ำและสูง จังหวัดตรัง ปัตตานี

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร ก่อภานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า.
ภาพประกอบ : ภาพใบ : www.flickr.com/photos/reubenlim/
ภาพผล : <https://www.biolib.cz/en/image/id310089/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

เหมือดโลด

Polyosma integrifolia Blume

ESCALLONIACEAE

ไม้ต้น สูงถึง 18 เมตร เรือนยอดแน่น เปลือก สีครีมถึงเทาอ่อนหรือสีน้ำตาล แตกเป็นร่องแนวตั้ง ชั้นกลางสีแดงเข้ม ชั้นในสีชมพูอ่อนถึงสีน้ำตาลอมม่วง ใบ กว้าง 3.5-4.5 เซนติเมตร ยาว 9-15 เซนติเมตร ใบอ่อน มีขนสีครีมอ่อน ใบแก่คล้ายแผ่นหนัง ด้านบนสีเขียวเข้ม เกือบเกลี้ยง หรือมีขนสั้นละเอียดประปรายบน เส้นใบ ด้านล่าง เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน เส้นใบ 10-12 คู่ จมด้านบน หนูนด้านล่าง เส้นใบย่อยจากทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 1-2 เซนติเมตร อ่อนมีขนแล้วเกลี้ยง ดอกออกเป็นช่อยาว 8-10 เซนติเมตร มีประมาณ 50 ดอก เหมือนกับ *P.mutabilis* ยกเว้นทุกส่วนเกลี้ยงหรือมีขนสีอ่อน (แน่นบนหลอดกลีบเลี้ยงเท่านั้น) ผล รีถึงค่อนข้างกลม กว้างประมาณ 0.6 เซนติเมตร ยาวประมาณ 0.8 เซนติเมตร ปลายและโคนหุ้ม บางทีโคนเบี้ยว ไม่มีร่องหรือเป็นสันสีเขียวอมเทา แก่สีชมพู แล้วเปลี่ยนเป็นสีม่วง เนื้อบาง เมล็ดเดี่ยวใหญ่ พบน้อยเป็นไม้ขึ้นรอง ในป่าดิบเขาสูง 800-1,300 เมตร บนเขาหลวงและเขาใกล้เคียง

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พันธดา สันถิ์สุนทร ก่อแกนดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปท.2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : http://www.qsbg.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=2825

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

